

**Agenda voor de algemene ledenvergadering van de Nederlandse
Boekhistorische Vereniging op zaterdag 18 juni 2011, 11:00 - 17:00 u, in het
Museum Catharijneconvent in Utrecht**

1. Opening
2. Vaststelling agenda
3. Verslag van de vergadering van 12 juni 2010 in het *Graphic Design* Museum, te Breda (gaat hierbij)
4. Mededelingen en ingekomen stukken
5. Jaarstukken: - jaarverslag secretaris (gaat hierbij)
- financieel jaarverslag 2010 (gaat hierbij)
- verslag kascommissie
- begroting 2012 (gaat hierbij)

6. Benoeming kascommissie

7. Bestuurswisseling

De heer Marco de Niet, bestuurslid sinds 2006, heeft – wegens drukke werkzaamheden - besloten het bestuur te verlaten. Hij heeft een bestuurstermijn van drie jaar vol gemaakt, en een tweede bijna. Verder zal Mart van Duijn, bestuurslid sinds 2008, aftreden als penningmeester. Wel blijft hij gewoon bestuurslid. Het bestuur stelt twee nieuwe bestuursleden voor:

Roeland Harms (1979) is als postdoc verbonden aan het Onderzoeksinstituut voor Geschiedenis en Cultuur, Universiteit Utrecht. Zijn huidige onderzoek naar kinderprenten maakt deel uit van het NWO-project *Popularisation and Media Strategies (1700-1900)* onder leiding van Jeroen Salman. In september 2010 promoveerde Harms op het onderzoek *De uitvinding van de publieke opinie. Pamfletten als massamedia in de zeventiende eeuw*. Hij publiceerde onder meer artikelen over de ambulante handel, populair drukwerk en kinderprenten en verzorgt colleges bij het Departement Nederlandse Taal en Cultuur.'

Monika Lechner (1981) is medewerker kwaliteitszorg bij stichting Digitaal Erfgoed Nederland. Tot haar taken behoren het bewaken van kwaliteitseisen voor digitalisering door erfgoedinstellingen en onderzoek naar ICT-ontwikkelingen die relevant zijn voor de erfgoedsector. Monika is lid van het Innovators Netwerk voor de Erfgoedsector (INE) en heeft de Masteropleiding Book & Digital Media aan de Universiteit Leiden afgerond. Voordat ze bij DEN kwam werken vervulde ze verschillende technische maar ook publieksbegeleidende functies bij Adlib, het Nationaal Archief, de KB en het Museum voor Communicatie.

8. Toekomstige activiteiten
9. Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis: presentatie en aanbidding Jaarboek 2011
10. Wat verder ter tafel komt en rondvraag
11. Sluiting

Verslag van de jaarvergadering van de Nederlandse Boekhistorische Vereniging van zaterdag 12 juni 2010 in het Graphic Design Museum, Breda

Aanwezigen: W. Ams-van Barschot, E. Bloemsaat, A. Borms, H. van de Bosch, J. Bouman, J.A. Bruggeman, M. van Delft, B. Dongelmans, P. Dijstelberge, H. Eijssens, L. Eschauzier, I. de la Fontaine Verwey-le Grand, W. Gielen, P.J. Groeneveld, H. van Goinga, W. Heijting, P. de Hommel-Steenbakkers, J. de Jong, Ph. Knijff, L. van Krevelen, J. de Kruif, J. Kuilenburg, B. Kuyper, J. Lane, A. Leerintveld, T. Macht, J. Mammen, E. Meyer, L. Monsfils, H. Mulder, M. de Niet, G. Oevering, N.G. Pesch, G. Proot, J.R. Punt, R.J. Smelt, N.C. Troost, P. Verkruisje, D. Welsink, M. van Wijk, J. de Zoete.

1. Opening

De voorzitter, Bubb Kuyper, opent de vergadering. Hij heet de aanwezigen hartelijk welkom en dankt het Graphic Design Museum voor de gastvrijheid.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt gewijzigd: agendapunt 7 ‘Bestuurswisseling’ wordt agendapunt 9. Hierdoor verschuiven ‘Toekomstige activiteiten’ en ‘Presentatie Jaarboek’ naar resp. agendapunt 7 en 8.

3. Verslag van de vergadering van 14 juni 2009 te Rotterdam

ad 6) “aan de Tiele-Stichting betaald” moet zijn: ‘betaalt’. Verder geen opmerkingen.

4. Mededelingen en ingekomen stukken

Er zijn berichten van verhindering ontvangen van: R.A. Aardse, M. Beerens, M. Brouwer, P. van Capelleveen, E. Cockx-Indestege, J.M. van Dongen, M. van Duijn, L. Duyvendak, E. Geleijns, F. de Glas, A.A. den Hollander, A.G. Hooijmans, M. Huisman, Ch. Keijsper, K. van Ommen, P. Klaversma, E. Nijhoff Asser, F. Rutten, C.E. van Schendel, C.W. Smeenk, M. Smolenaes, R. Stamkot, J. Ros, G. ter Steege, H. Stol, M. de Valk, J. van der Veer, I.A.M. Verheul, P.J. de Voogd, J. Vree,

5. Jaarstukken

Jaarverslag secretaris: Geen opmerkingen

Financieel jaarverslag 2009 (resultatenrekening en balans). Mw. de Hommel-Steenbakkers leest het verslag van de kascommissie voor. Ter voorbereiding op het eindverslag heeft de kascommissie een aantal vragen aan de penningmeester gesteld. De kascommissie vroeg onder andere hoe het te verklaren is dat nog steeds zo veel leden over 2008 en 2009 hun contributie niet hebben voldaan. De penningmeester – die niet aanwezig kan zijn - heeft hierop reeds schriftelijk geantwoord. Bestuurslid Marco de Niet licht het antwoord nog eens mondeling voor alle aanwezigen NBV-leden toe. De openstaande contributiebetalingen hangen vermoedelijk samen met de overstap van de NBV

op contributiebriefen, die in plaats van de acceptgiro's zijn gekomen. Hierdoor vergeten leden soms te betalen. Op de aanmaningen wordt over het algemeen positief gereageerd, men is vaak gewoon vergeten te betalen. Het is gebleken dat het versturen van aanmaningen nodig is en dat dit in de toekomst met enige regelmaat herhaald zal moeten worden. In sommige gevallen heeft een aanmaning geleid tot opzegging van het lidmaatschap, men is dan niet meer bereid de contributie te betalen.

Dhr. Knijff stelt voor, om aan leden die de contributie van het voorgaande jaar nog niet hebben betaald pas op het moment het Jaarboek op te sturen als deze achterstallige betaling is voldaan. Het bestuur merkt op, dat deze 'benadering' in 2009 werd toegepast. Het jaarboek werd niet aan leden verzonden die twee jaar contributie open hadden staan, pas na betaling werd het jaarboek opgestuurd. Echter blijkt het administratief extra-werk dat hiermee gemoeid is zeer groot. Dit hangt met name ermee samen, dat al deze leden nu individueel bediend moeten worden, en op 'individuele' tijdstippen jaarboeken moeten worden verstuurd.

De kascommissie concludeert dat de penningmeester alle vragen naar tevredenheid heeft beantwoord en stelt derhalve aan de algemene ledenvergadering voor de penningmeester te dechargeren. Het financieel jaarverslag wordt door de vergadering goedgekeurd. Het bestuur van de NBV wordt gedechargeerd.

Begroting 2010: Geen opmerkingen (zie onder: ad 6). De begroting wordt door de vergadering goedgekeurd

6. Benoeming kascommissie

Mw. P. de Hommel-Steenbakkers treedt na twee termijnen af. De voorzitter dankt haar voor haar inspanningen. Dhr. P. Verkruisje zal nog een jaar aanblijven. Als nieuw lid van de kascommissie wordt dhr. C.W. Smeenk voorgesteld. De vergadering gaat akkoord.

7. Toekomstige activiteiten

Het bestuur bericht over de volgende mogelijke activiteiten:

- er zijn contacten met het Bandengenootschap geweest, er wordt overwogen om een gezamenlijke studiemiddag te organiseren;
- een van de volgende excursies zal naar het Nationaal Archief (Den Haag) gaan als de verbouwing gereed is.
- het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde, gevestigd in Amsterdam, heeft aangeboden om de NBV-leden ontvangen en o.a. een rondleiding door het archief te verzorgen.

Dhr. Verkruisje (conservator Artis Bibliotheek) nodigt de NBV uit om de Artis Bibliotheek in Amsterdam te bezoeken. Weliswaar heeft daar de jaarvergadering in 2007 plaatsgevonden, maar de bibliotheek is sindsdien gerenoveerd en een nieuw bezoek meer dan waard.

Zoals elk jaar worden de leden uitgenodigd, om suggesties voor excursies aan het bestuur door te geven.

8. Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis / Jaarboekredactie

De hoofdredacteur, Berry Dongelmans, presenteert het 17de jaarboek: *Kopij en druk revisited*. Bij dit themanummer gaat het om de moderne variant van de inleidende studies bij het standaardwerk *Kopij en druk in de Nederlanden, Atlas bij de geschiedenis van de Nederlandse typografie* uit 1962 door W.G. Hellinga. Dhr. Dongelmans overhandigt het eerste exemplaar aan mw. Isa de la Fontaine Verwey-le Grand. Haar in 1989 overleden echtgenoot, Herman de la Fontaine Verwey, schreef destijds bij het boek uit 1962 een inleidende studie. Aan dit bijzondere jaarboek heeft de redactie twee jaar gewerkt en dhr. Dongelmans dankt dan ook de redactieleden voor hun grote inzet.

Binnen de jaarboekredactie zijn enkele personele veranderingen te melden: Berry Dongelmans (hoofdredacteur), Ad Leerintveld en Gerda Huisman nemen afscheid van de redactie en worden voor hun inzet met een groot applaus bedankt. Goran Proot wordt de nieuwe hoofdredacteur. Nieuwe redactieleden zijn dhr. E van der Vlist, mw. J. Weijermars en mw. S. van Voorst.

9. Bestuurswisselingen

Volgens het huishoudelijk reglement is één bestuurslid aan de beurt om af te treden: José Bouman. Zij heeft twee bestuurstermijnen van drie jaar vol gemaakt. Bubb Kuyper dankt haar voor haar inspanningen.

Tevens treedt de voorzitter Bubb Kuyper af - hij heeft een termijn van drie jaar vol gemaakt. Om persoonlijke redenen treedt verder, na één jaar, het bestuurslid Clemens de Wolf af. Dhr. Kuyper dankt Clemens de Wolf in diens afwezigheid voor zijn positieve en constructieve inbreng in de vergaderingen van het afgelopen jaar .

Als nieuwe bestuursleden worden Hans Mulder en Edwin Bloemsaat voorgesteld. Dhr. Mulder zal het voorzitterschap van Bubb Kuyper overnemen. Er zijn door de leden geen andere kandidaten voorgedragen. De vergadering stemt unaniem met de voordracht in.

Vanaf hier neemt Hans Mulder ook het voorzitterschap van deze algemene ledenvergadering over.

10. Wat verder ter tafel komt en rondvraag:

- Dhr. De Zoete merkt op, dat hij het jaarverslag op de website moeilijk kon vinden. De webmaster, dhr. De Niet, zal hieraan voor de volgende vergadering aandacht besteden.
- Dhr. Verkruijsse deelt een folder van de afdeling Bijzondere Collecties van de Universiteitsbibliotheek Amsterdam (UvA) uit, waarin over de “Summerschool over de geschiedenis van het boek” (van 22 aug.tot 2 sept. 2010) wordt geïnformeerd.
- Dhr. Proot wijst op een lezingencyclus, de “Miraeus Lectures” georganiseerd o.a. door de Vlaamse Werkgroep Boekgeschiedenis, die tot doel heeft

boekgeschiedenis in de Nederlanden in een internationaal perspectief te plaatsen. De lezingen zullen vanaf het najaar steeds op een woensdagavond in de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience te Antwerpen plaatsvinden en zijn gratis toegankelijk.

13. Sluiting

De nieuwe voorzitter, Hans Mulder, dankt de aanwezigen voor hun komst en richt alvast een speciaal dankwoord aan de sprekers van de middag: Johan de Zoete, (conservator, Museum Enschedé), en Marie Christine van der Sman (directeur Nederlands Archief Grafisch Ontwerpers). De voorzitter sluit de vergadering om 15:45 uur.

Jaarverslag van de Nederlandse Boekhistorische Vereniging 2010-2011

Op 12 juni 2010 werd de 17e algemene ledenvergadering in het Graphic Design Museum te Breda gehouden. Tijdens deze vergadering werd het 17e 'Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis', het themanummer 'Kopij en druk revisited' gepresenteerd. Het eerste exemplaar ontving mevrouw Isa de La Fontaine Verwey uit handen van de hoofdredacteur Berry Dongelmans. De redactie van het jaarboek bestond dit jaar uit Goran Proot (hoofdredacteur), Paul van Capelleveen (redactiesecretaris), Pierre Pesch, Ed van der Vlist, Janneke Weijermars en Sandra van Voorst. Aansluitend op de jaarvergadering werd de middag zoals gebruikelijk met een inhoudelijk programma aangekleed. Johan de Zoete hield een lezing over: Het makkelijke plaatje. Clip-art in de 19e eeuw en Marie Christine van der Sman sprak over: Het archiveren van 'goed verzorgde boeken' door het NAGO. Aansluitend aan deze lezingen waren de leden uitgenodigd om het Graphic Design Museum te bezoeken.

De NBV organiseerde in de periode 2010-2011 twee excursies voor haar leden. In het najaar waren er twee tentoonstellingen in Den Haag te zien: In Museum Meermanno | Huis van het Boek de tentoonstelling *Het ideale boek. Honderd jaar 'private press' in Nederland, 1910-2010* en in de gezamenlijke expositieruimte 'De Verdieping van Nederland' van de Koninklijke Bibliotheek en het Nationaal Archief: *Nieuws op straat. Marskramers en hun handel*. Omdat beide exposities voor de NBV-leden zeer interessant waren, werd ervoor gekozen om deze keer tijdens de najaarsexkursie naar beide tentoonstellingen op één dag te gaan. Paul van Capelleveen, samensteller van de expositie in het Huis van het Boek, en Jeroen Salaman, gastconservator bij 'De verdieping van Nederland' verzorgden de inhoudelijke invulling. Deze 'gecombineerde' excursie heeft op zaterdag 27 november plaatsgevonden. Op 9 april 2011 waren we te gast in De Librije te Zutphen, een van de weinige bewaarde kettingbibliotheken in Europa. Ad Leerinveld, bestuurslid van de Stichting Librije St. Walburgiskerk Zutphen, heeft een algemene inleiding verzorgd en twee rondleiders hebben de NBV-leden door de bibliotheek meegenomen. De opkomst bij deze excursie was bijzonder goed. De

jaarvergadering wordt dit jaar op 18 juni in het Catharijneconvent te Utrecht gehouden.

In deze verslagperiode was het aantal leden wederom iets lager ten opzichte van de voorgaande periode (614 in maart 2010 en 581 in maart 2011). De trend van het voorgaande jaar: minder nieuwe aanmeldingen erbij, terwijl het aantal afmeldingen steeg, heeft helaas verder doorgezet. De website van de NBV, www.boekgeschiedenis.nl, heeft in de periode 2010-2011 ca. 500 bezoekers per maand getrokken. Dit is exclusief het aantal raadplegingen van de nieuwsfeed van de NBV (in verband met een andere meting van webstatistieken is het niet meer mogelijk deze cijfers te incorporeren, zoals in vorige jaarverslagen wel is gedaan).

Het bestuur kwam in deze periode vijfmaal voor overleg bijeen, namelijk in 2010 op 09 september en 15 december en op 14 februari, 26 maart en 17 mei 2011. Het bestuur bestond in 2009-2010 uit: dhr. Hans Mulder (voorzitter, bestuurslid vanaf 2010), dhr. Edwin Bloemsaat (bestuurslid vanaf 2010), mw. Marieke van Delft (bestuurslid vanaf 2006), dhr. Mart van Duijn (penningmeester, bestuurslid vanaf 2007), mw. José de Kruif (bestuurslid sinds 2009), mw. Elisabeth Meyer (secretaris, bestuurslid vanaf 2006), dhr. Marco de Niet (bestuurslid vanaf 2006)

Resultatenrekening NBV 2010

	Uitkomst 2010	Begroot 2010
<i>Inkomsten</i>		
Contributie ¹	€ 13.491,50	€ 16.500,00
Bijdrage Maatschappij der Letterkunde	€ 2.200,00	€ 2.200,00
Rente ²	€ 275,02	€ 500,00
Congres Aanstormend en Gevestigd	€ 3.285,00	€ 3.000,00
Overige inkomsten ³	€ 2.124,50	€ 0,00
Onttrekking Reserves Boekhistorische Activiteiten	€5.345,26	€ 8.838,00
	€ 26.721,28	€ 31.038,00
<i>Uitgaven</i>		
Drukkosten jaarboek ⁴	€ 14.840,00	€ 12.000,00
Redactiekosten ⁵	€ 650,00	€ 300,00
Bureaunkosten	€ 1.633,00	€ 2.500,00
Website	€ 1.003,17	€ 1.250,00
Ledenwerving	€ 0,00	€ 500,00
Ledenacties	€ 0,00	€ 500,00
Jaarvergadering	€ 855,15	€ 2.000,00
Bert van Selmlezing	€ 113,00	€ 113,00
Contributie Tiele Stichting	€ 500,00	€ 500,00
Bijdrage Bibliotheek van het Boekenvak	€ 75,00	€ 75,00
Voorjaarsactiviteit	€ 624,48	€ 400,00
Najaarsactiviteit ⁶	€ 50,00	€ 400,00
Najaarsactiviteit 2009 ⁷	€ 238,00	€ 0,00
Congres Aanstormend en Gevestigd	€ 5.333,40	€ 8.000,00
Diverse Boekhistorische activiteiten ⁸	€ 806,08	€ 2.500,00
	€ 26.721,28	€ 31.038,00

Toelichting bij de resultatenrekening

¹ Een deel van de contributie voor 2010 kon begin 2011 alsnog geïnd worden.

² De opbrengsten uit rente zijn lager uitgevallen vanwege verlaging van rentetarieven en het onttrekken aan de Roparcorekening vanwege de drukkosten van het Jaarboek.

³ Bestaande uit de verkoop van oudere jaargangen van het Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis en contributiegelden voor 2009 die in 2010 zijn overgemaakt.

⁴ Vanwege de omvang van het Jaarboek zijn de drukkosten hoger uitgevallen dan begroot.

⁵ De redactiekosten zijn hoger uitgevallen dan begroot vanwege het vertalen van de inleiding.

⁶ Een deel van de gemaakte kosten voor de najaarsexcursie kon pas begin 2011 betaald worden. Zie daarvoor *Voorziening najaarsexcursie 2010* op de balans.

⁷ Een deel van de kosten van de najaarsexcursie 2009 kon pas begin 2010 betaald worden.

⁸ Waaronder de ledenlijst die in 2010 naar de leden verstuurd is.

Balans 2010

Activa	31-12-2010	31-12-2009
<u>Saldi</u>		
Girorekening ING	€ 2.526,06	€ 4.172,44
Plusrekening ING	€ 56,91	€ 56,25
Rentemeerrekening ING	€ 3.093,30	€ 81,38
Roparcorekening ¹	€ 12.816,25	€ 19.553,81
<u>Voorraad Jaarboeken</u>		
Jaarboeken 2008 (33)	€ 231,00	€ 245,00
Jaarboeken 2009 (76)	€ 532,00	€ 790,00
Jaarboeken 2010 (61)	€ 610,00	€ 0,00
<u>Debiteuren</u>		
Lidmaatschap 2008 ²	€ 0,00	€ 710,00
Lidmaatschap 2009	€ 0,00	€ 590,00
Lidmaatschap 2010 ³	€ 3.008,50	€ 0,00
Uitstaande voorschotten	€ 650,34	€ 650,34
Totaal	€ 23.524,36	€ 26.849,22
Passiva		
Eigen vermogen	€ 13.408,72	€ 16.110,72
Voorziening najaarsexkursie 2010	€ 115,64	€ 0,00
Voorziening boekhistorische Activiteiten	€ 10.000,00	€ 10.000,00
Totaal	€ 23.524,36	€ 26.110,72

Toelichting bij de balans

¹ Vanwege achterblijvende contributiebetalingen en kosten voor het Jaarboek en het congres *Aanstormend en Gevestigd*, was het noodzakelijk een bedrag van 7000 euro aan de Roparcorekening te onttrekken. Wanneer mogelijk zal deze weer aangevuld worden. Inmiddels is alweer 3000 euro teruggestort.

² Achterstallige contributiebetalingen over de jaren 2008 en 2009 zijn alsnog geïnd.

³ Een groot deel van de achterstallige contributiebetalingen over 2010 zijn begin 2011 alsnog geïnd.

Begroting NBV 2012

	2012	*2011*
<i>Inkomsten</i>		
Contributie	€ 16.500,00	€ 16.500,00
Bijdrage Maatschappij der Letterkunde	€ 2.200,00	€ 2.200,00
Rente	€ 300,00	€ 300,00
Onttrekking Reserves Boekhistorische Activiteiten	€ 3.038,00	€ 4.038,00
	€ 22.038,00	€ 23.038,00
 <i>Uitgaven</i>		
Drukkosten jaarboek	€ 12.000,00	€ 12.000,00
Redactiekosten	€ 300,00	€ 300,00
Bureaunkosten	€ 2.000,00	€ 2.500,00
Website	€ 1.250,00	€ 1.250,00
Ledenwerving	€ 500,00	€ 500,00
Ledenacties	€ 500,00	€ 500,00
Jaarvergadering	€ 2.000,00	€ 2.000,00
Bert van Selmlezing	€ 113,00	€ 113,00
Contributie Tiele Stichting	€ 500,00	€ 500,00
Bijdrage Bibliotheek van het Boekenvak	€ 75,00	€ 75,00
Voorjaarsactiviteit	€ 400,00	€ 400,00
Najaarsactiviteit	€ 400,00	€ 400,00
Diverse Boekhistorische activiteiten	€ 2.000,00	€ 2.500,00
	€ 22.038,00	€ 23.038,00